

Detaljplan för

Del av Bräskafors 1:8 och Bräskafors 1:26 Nalovardo,

Sorsele kommun i Västerbottens län Upprättad 2025-12-19

GRANSKNINGSUTLÅTANDE NR:1

Rubricerat detaljplaneförslag har varit föremål för granskning enligt plan- och bygglagen (2010:900) under tiden 2024-08-26 till och med 2024-09-16. Grans sameby och Svenska Samernas Riksförbund (SSR) har fått förlängd svarstid till och med 2024-09-30.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för avstyckning av cirka 50 bostadsfastigheter samt en utökning av befintligt campingområde i anslutning till Nalovardo skidanläggning.

Inkomna yttranden redovisas och besvaras nedan. Yttranden finns i sin helhet som offentlig handling hos Samhällbyggnadsverksamheten, Sorsele kommun.

YTTRANEN FRÅN STATLIGA MYNDIGHETER

Länsstyrelsen Västerbotten, 2024-09-16

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör Hälsa och säkerhet (risk för olyckor, översvämning eller erosion) ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Bakgrund

Planförslaget som nu (2024) är ute för granskning gäller ett delvis annat geografiskt område än det förslag som var ute för samråd 2022. Det nya markområdet har inte tidigare behandlats i Länsstyrelsens samrådsyttrande från 2022, likaledes undersökning av risk för betydande miljöpåverkan från 2021.

Vissa av de synpunkter Länsstyrelsen Västerbotten nu lämnar är kopplade till det nya markområdet, och detta kan också visa sig gälla synpunkter från andra myndigheter och kända sakägare. 5 kap. 25 § PBL anger att om kommunen ändrar sitt förslag väsentligt efter granskningen, så ska en ny granskning genomföras. Med tanke på att det förslag som nu (2024) är ute för granskning gäller ett delvis annat geografiskt område än det förslag som var ute för samråd, så menar Länsstyrelsen Västerbotten att kommunen

hellre borde ha genomfört ett förnyat samråd. Eftersom så inte har skett, menar Länsstyrelsen Västerbotten att ytterligare en granskning efter denna ska genomföras.

Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion

Det saknas en redogörelse för planområdets – och angränsade områdens – geotekniska förutsättningar med tillhörande utredningar och planbestämmelser. Inga utredningar (geotekniska- eller dagvattenutredning) har tagits fram som underlag till detaljplanen, det finns enbart korta beskrivningar av vissa delar i planbeskrivningen. I sitt samrådsyttrande skrev Länsstyrelsen att det vore fördelaktigt om man utförde en översiktlig geoteknisk undersökning i området. Kommunen har nu till stor del flyttat planområdet i nordöstlig riktning, mot mer kuperad mark.

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion.

Som en del av handläggning av detta ärende har SGI (Statens Geotekniska Institut) lämnat ett yttrande, detta med anledning av att planområdet nu också har utökats till att gälla ett område mot brantare lutning. Yttrandet är inte citerat i sin helhet här, men bifogas till granskningsyttrande till kommunen.

Geoteknisk utredning

SGI saknar en geoteknisk utredning som underlag till planen. I de nordöstra delarna av planområdet (de till granskningen tillkommande planområdet) samt i direkt anslutning mot planområdet finns brantare sluttningar (medellutning 16–17 grader, lokalt brantare) där en stabilitetsberäkning behöver utföras. Lutningsförhållanden, jordlagerföljder och grundvattennivåer behöver klargöras. Stabiliteten behöver bedömas för såväl befintliga som planerade förhållanden (eventuella schakter och utfyllnader).

Det lutningskriterium för ras som brukar användas i grovkornig jord som morän vid översiktlig stabilitetskartering är 17 grader eller brantare. En tumregel som brukar användas i moränslänter är att stabiliteten behöver beräknas när det är brantare än 17 grader. Kommunen behöver ta ett helhetsgrepp och utreda hela planområdet, samt de närliggande områden som kan påverka planområdet.

Risk för ras och skred

Under rubriken ”**Konsekvenser**” på sidan 26 i planbeskrivningen står att ”Marken inom planområdet är kuperad men någon risk för ras- och skred

bedöms inte finnas". SGI undrar vad den bedömningen baseras på då det inte finns några förutsättningar redovisade, vare sig i planbeskrivning eller geotekniskt PM. Under samma rubrik står att *"Planområdet bedöms översiktligt vara byggbart för ändamålet. Inför framtida byggnationer bör en geoteknisk utredning genomföras för att utreda riskerna för erosion och skred samt hur grundläggning kan genomföras"*. SGI anser att detta inte är tillräckligt utan att de geotekniska säkerhetsriskerna (ras, skred, erosion och slamströmmar) ska utredas och bedömas i samband med framtagande av detaljplanen.

Under rubriken **"Allmän plats"** sidan 4 i planbeskrivningen finns en beskrivning om ett föreslaget dagvattendike *"Detta möjliggöra för ett avskärmade dagvattendike mellan skidbacken och det nya bostadsområdet och därmed minskar risken för ras och skred"*. SGI undrar om kommunen med anledning av denna skrivning tror eller vet att det finns stabilitetsproblem för aktuellt område? På sidan 25 hänvisas till SGI:s kartunderlag om ras, skred och erosion med slutsatsen att området översiktligt inte bedöms utgöra ett riskområde för ras och skred. Det framgår inte exakt vilket underlag som kommunen hänvisar till, då den webbaserade tjänsten (*Vägledning Ras, skred, erosion* (ver. 2023_1.4.5) (swedgeo.se)) innehåller flera underlag gällande ras, skred, erosion och slamströmmar. Om det är den översiktliga stabilitetskarteringen för grovkornig jord som SGI utför på uppdrag av MSB (Andersson, m.fl. 2023) vill SGI upplysa om att den karteringen är en nulägesbeskrivning och utförs enbart för redan bebyggda områden.

Dagvatten

Planförslaget föreslår att man till stor del tar oexploaterad mark i anspråk och planområdet ligger nedan ett kraftigt lutande område. I sitt samrådsyttrande skrev Länsstyrelsen att det är viktigt hur hårdgjorda ytor (ex. vägar) planeras, då dessa lätt blir flödesvägar vid kraftiga skyfall. Genom att reglera sådant som höjdsättning, lutning på vägbana och anläggning av vägdiken och infiltrationsytor så kan kommunen styra bortledning av dagvatten och främja infiltration. Detta gäller inte minst det nu tillkommande planområdet: I den nordöstra delen av planområdet förekommer mer kuperad terräng, och där är det också troligt att man i samband med ett genomförande av planen kommer att förändra markförhållandena (utföra schakt- och utfyllnadsarbete) på sådant sätt att det påverkar dagvattnets flödesvägar.

Inför granskningen har kommunen tagit fram flödesberäkningar, vilket resulterat i en planbestämmelse om att viss allmän platsmark ska utformas som dagvattendike. Avskärande diken och utsläppspunkter på flera platser är bra för att förhindra koncentrerade vattenflöden och därmed förutsättningarna för yttlig erosion och ras. SGI saknar dock en redovisning av dimensioneringen av föreslagna diken och om aktuella jordlager bedöms vara känsliga för erosion vilket då kan kräva förstärkningsåtgärder.

Enligt planbeskrivningen bedöms att naturlig avvattning och infiltration fortsatt kan ske vid genomförandet av föreslagen detaljplan tillsammans med fördröjning i öppna diken. SGI bedömer att det inte är möjligt att enbart använda sig av öppna diken: på några ställen kommer det att krävas trummor, vilka då behöver beskrivas och dimensioneras efter dimensionerande dagvattenflöde. SGI föreslår ovan att det bör utföras en geoteknisk utredning för området. Om utredning visar att det krävs åtgärder eller restriktioner för att förhindra att det sker erosion, ras och slamströmmar så bör kommunen - i den mån det är möjligt – säkerställa med lämpliga regleringar i plankartan.

Riksintressen 3 kap.

Friluftsliv

Hela planområdet ligger inom riksintresse för friluftsliv (samt tangerar även riksintresse för rörligt friluftsliv beslutat i enlighet med kap. 4 MB).

Nalovardo är ett område som innehåller viktiga upplevelsevärden för friluftslivet och som är intressant för både sommar- och vinteraktiviteter.

Därför är det relevant att analysera och bedöma kumulativa effekter av enskilda projekt för. Länsstyrelsen menar att det vore bäst om projektet denna detaljplan innebär kan utvärderas i en samlad friluftsplan där leder för vandring, skidåkning, MTB, snöskoter med mera ingår. Behöver processen gå vidare i detta läge är det ut friluftslivssynpunkt viktigt att det finns med ett resonemang om kumulativ påverkan på friluftsvärden och friluftaktiviteter.

Information: För friluftsliv i och runt Nalovardo pågår ett LONA-projekt, förstudie för utveckling av friluftslivet, dnr 11227–21, Nalovardo friluftsområde förstudie 2022. Det kommer att pågå även under 2025.

Övriga frågor

Naturvärden och artskydd

Planförslaget har inte föregåtts av någon egentlig naturvärdesinventering eller artinventering. I planbeskrivningen hänvisas till att inga skyddade djur- eller växtarter har observerats inom planområdet och rapporterats i artportalen under perioden 2000–2022. Länsstyrelsen vill dock poängtera att detta inte behöver innebära att det inte förekommer några skyddsvärda arter i området. För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma eventuell påverkan på arter behövs underlag i form av en naturvärdesinventering som också eftersöker förekomst av skyddsvärda arter/artgrupper. Bestämmelserna i artskyddsförordningen gäller oaktat om detaljplanen vinner laga kraft. Det innebär att dispens från artskyddsbestämmelserna kan krävas vid verksamhet som kan komma att skada fridlysta arter.

Kommentar: Kommunen bedömer, likt Länsstyrelsen, att en ytterligare granskning av detaljplanen kommer att genomföras i och med att det geografiska området ändrats.

En geoteknisk undersökning har tagits fram för att säkerställa markens lämplighet för den planerade utvecklingen. I undersökningen ingår en översiktlig stabilitetsutredning. Avsnittet om geoteknik i planbeskrivningen har uppdaterats därefter. Sammanfattningsvis visar undersökningen inte på några stabilitetsproblem eller särskild erosionskänslighet. Byggbarheten inom området bedöms generellt som god.

Ett uppdaterat PM för avvattning har tagits fram som behandlar dagvattenflödena som väntas uppstå till följd av detaljplanen samt dimensionerade diken och trummor som detta kommer att kräva. Resultatet har sammanfattats i planbeskrivningen inför granskning och utredningen i sin helhet biläggs detaljplanen.

Kommunen anser att översiktsplanen på ett tillfredsställande sätt beskriver kommunens utvecklingsinriktning för friluftslivet och specifikt Nalovardo varför någon utvärdering i en särskild friluftsplan inte bedöms aktuell.

Kommunen står fast vid att marken som tas i anspråk för detaljplanen inte bedöms innehålla naturvärden som bedöms som skyddsvärda i sammanhanget. Kommunen är medveten om att bestämmelserna i artskyddsförordningen gäller oaktat om detaljplanen vinner laga kraft samt vad det innebär.

Lantmäteriet, 2024-09-13

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

Fastighetskonsekvensbeskrivning saknas

Det är viktigt att alla som berörs av en detaljplan kan förstå planens konsekvenser för den egna fastigheten/gemensamhetsanläggningen/ledningsrätten. ”Av planbeskrivningen ska de konsekvenser som ett genomförande av detaljplanen medför för bland annat sakägare, andra berörda och miljön framgå. Med detta menas att det för i princip varje enskild fastighet bör redovisas vad detaljplanen innebär med avseende på bland annat huvudmannaskap, allmänhetens tillträde, kommande fastighetsbildning, utförande och deltagande i gemensamhetsanläggningar. (Utdrag ur proposition 2009/10:170 s. 435)”

I det aktuella planförslaget finns beskrivningar i texten om de flesta åtgärder, men plangenomförandet och dess konsekvenser behöver beskrivas på ett samlat sätt där respektive fastighetsägare kan förstå vad

som detaljplanens genomförande innebär för den aktuella fastigheten.

Beskrivningen av åtgärderna kan till exempel illustreras med en fastighetskonsekvenskarta där förändringar i fastighetsindelning och omfattning av eventuella gemensamhetsanläggningar, med plankartan som bakgrund. Beskrivningen bör innehålla ett utkast till redogörelse av juridiska och ekonomiska konsekvenser, även på fastighetsnivå. Ett sätt att åskådliggöra detta på är att upprätta en fastighetskonsekvensbeskrivning.

Lantmäteriet noterar att i utdraget från fastighetsregistret som redovisas fastigheter, rättigheter, anläggningar och övriga intressen inom planområdet verkar både felaktigt vad gäller fastigheter som ligger inom planområdet och redovisningen av rättigheter är ofullständig.

Delar av planen som bör förbättras

Grundkarta

- Angivelse om aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan saknas.

Redovisning av befintliga servitut samt hur dessa påverkas Inom

planområdet finns bland annat dessa servitut:

- akt nr D2024001493581:1 avseende avtalsservitut till förmån för Vännäs Harrselsfors 1:22

Det saknas redovisning av denna och andra rättigheter i planbeskrivningen och det saknas även en beskrivning av hur dessa påverkas vid genomförandet av detaljplanen.

Delar av planen som skulle kunna förbättras

(Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

Innehållsförteckning saknas

I planbeskrivningen saknas innehållsförteckning. En innehållsförteckning ger en möjlighet att få översikt över innehållet samt förenklar och underlättar för läsaren. Med hänsyn till de krav på tydlighet och enkelhet för läsaren - "klarspråk" i offentlig verksamhet, som gäller enligt 11 § Språklagen 2009:600, är det lämpligt att planbeskrivningen förses med en innehållsförteckning.

Lantmäteriet vidhåller tidigare lämnade synpunkter

Lantmäteriet vidhåller tidigare lämnade synpunkter om fastighetsgränser med osäkert läge samt tidigare lämnad synpunkt om redovisning av exploateringsavtal.

Kommentar: Avsnittet fastighetsrättsliga frågor har uppdaterats i enlighet med lantmäteriets yttrande.

Grundkartan har uppdaterats efter nyligen genomförd förrättning av Nalovardo 1:1. Aktualitetsdatumet har uppdaterats därefter.

Fastighetsförteckningen har uppdaterats inför granskning.

Planbeskrivningen har uppdaterats med innehållsförteckning.

Kommunen är medveten om att gränserna kan vara osäkra om de inte utretts ordentligt och vad riskerna med detta innebär. Kommunen gör dock bedömningen utifrån förutsättningarna att en gränsutredning inte krävs i detta skede.

Förtydligande av exploateringsavtal.

Statens geotekniska institut, 2024-09-11

Yttrande över granskningshandling

Statens geotekniska institut (SIG) har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad detaljplan. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Geologiska och geotekniska förutsättningar

Området är till stora delar relativt plant förutom den nordöstra delen av området som ligger i en sluttning med knappt 10 graders lutning. Ovanför (nordost om) planområdet finns dock en lång (ca 650 m) sluttning med en medellutning på 16–17 grader, Lantmäteriets terränglutningskarta indikerar dock att det lokalt finns brantare lutningar. Planområdet ligger inte i närheten av något vattendrag.

Enligt SGU:s jordartskarta består de översta jordlagret i planområdet av morän, ovan planområdet mot nordöst finns ett parti med berg i dagen. SGU:s jorrdjupsmodell visar att det inom planområdet kan finnas jorrdjup med en mäktighet upp till 10–20 m.

SGI:s synpunkter

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. En redogörelse för planområdets och angränsande områdens geotekniska förutsättningar med tillhörande utredningar och planbestämmelser saknas för aktuell detaljplan. Inga utredningar

(geotekniska- eller dagvattenutredning) har tagits fram som underlag till detaljplanen, det finns enbart korta beskrivningar av vissa delar i planbeskrivningen (se kommentarer nedan).

Geoteknisk utredning

SGI saknar en geoteknisk utredning som underlag till planen. I de nordöstra delarna av planområdet samt i direkt anslutning mot planområdet finns brantare sluttningar (medellutning 16–17 grader, lokalt brantare) där en stabilitetsberäkning behöver utföras.

Lutningsförhållanden, jordlagerföljder och grundvattennivåer behöver klargöras. Stabiliteten behöver bedömas för såväl befintliga som planerade förhållanden (eventuella schakter och utfyllnader).

Det lutningskriterium för ras som brukar användas i grovkornig jord som morän vid översiktlig stabilitetskartering är 17 grader eller brantare. En tumregel som brukar användas i moränslänter är att stabiliteten behöver beräknas när det är brantare än 17 grader.

Kommunen behöver ta ett helhetsgrepp och utreda hela planområdet samt närliggande områden som kan påverka planområdet.

Stabilitetsförhållanden i jord ska klarläggas med lägst detaljerad utredningsnivå enligt IEG Rapport 4:2010 alternativt Rapport 6:2008. SGI:s Vägledning 8, "Utredning av släntstabilitet" ersätter Skredkommissionens rapport 3:95 "Anvisningar för släntstabilitetsutredningar" som hänvisas till i IEG:s dokument. I SGI:s

Vägledning 8 ges rekommendationer kring hur släntstabilitetsutredningar kan utformas för att uppnå kraven i IEG:s dokument och för att erhålla utredningar med tillräcklig kvalitet och omfattning. Där ges även råd kring hur ett förändrat klimat kan hanteras i stabilitetsutredningar. För jordarten morän som är aktuell i detta område anser vi att anvisningar i SGI Rapport 68 bör följas. Av denna framgår att säkerhetsfaktorn för morän bör uppgå till minst 1,45 för nyexploatering och 1,40 för befintlig bebyggelse och infrastruktur. Det högre kravet jämfört med Skredkommissionens rapport är satt med hänsyn till den större osäkerheten som råder avseende ingående parametrar vid beräkningar i grovkorniga jordar.

Planbeskrivning

På sid 4 under rubriken "allmän plats" finns en beskrivning om ett föreslaget dagvattendike *"Detta möjliggöra för ett avskärmande dagvattendike mellan skidbacken och det nya bostadsområdet och därmed minskar risken för ras och skred"*. SGI undrar om kommunen med anledning av denna skrivning tror/vet att det finns stabilitetsproblem för aktuellt område?

På sid 25 hänvisas till SGI:s kartunderlag om ras, skred och erosion med slutsatsen att området översiktligt inte bedöms utgöra ett riskområde för ras och skred. Det framgår inte exakt vilket underlag som kommunen

hänvisar till, då den webbaserade tjänsten (Vägledning Ras, skred, erosion (ver.2023 1.4.5) (swedgeo.se)) innehåller flera underlag gällande ras, skred erosion och slamströmmar. Om det är den översiktliga stabilitetskarteringen för grovkornig jord som SGI utför på uppdrag av MSB (Andersson, m.fl. 2023) vill vi upplysa om att den karteringen är en nulägesbeskrivning och utförs enbart för redan bebyggda områden.

I efterföljande stycke (sid 26) under rubriken "Konsekvenser" står att *"Marken inom planområdet är kuperad men någon risk för ras- och skred bedöms inte finnas."* SGI undrar vad den bedömningen baseras på då det inte finns några förutsättningar redovisade i vare sig planbeskrivning eller geotekniskt PM? Under samma rubrik står att *"Planområdet bedöms översiktligt vara byggbart för ändamålet. Inför framtida byggnationer bör en geoteknisk utredning genomföras för att utreda riskerna för erosion och skred samt hur grundläggning kan genomföras."* SGI anser att detta inte är tillräckligt utan att de geotekniska säkerhetsriskerna (ras, skred, erosion och slamströmmar) ska utredas och bedömas i samband med framtagande av detaljplanen. Detta för att kunna göra en bedömning om det planerade området är lämpat för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion.

På sid 26 och 27 finns beskrivningar av dagvattenhantering och ökade flöden i samband med exploatering. Det finns beräkningar för 10- och 100-årsregn inklusive en klimatfaktor på 1,25 vilket är bra. Det förespråkas lokalt omhändertagande av dagvatten främst genom infiltration och avrinning i öppna diken. Det finns förslaget makadamdiken med fördröjning vilket ska kunna hantera ett 10-årsregn med varaktighet på 10 minuter. SGI undrar varför dessa inte dimensioneras efter det framräknade 100-årsregnet i stället? Det föreslås även avskärande diken ovan planen för att avrinning av ytvatten från Nalovardoberget inte ska påverka planerad bebyggelse. Avskärande diken och utsläppspunkter på flera platser är bra för att förhindra koncentrerade vattenflöden och därmed förutsättningarna på flera platser är bra för att förhindra koncentrerade vattenflöden och därmed förutsättningarna för yttlig erosion och ras. SGI saknar dock en redovisning av dimensioneringen av föreslagna diken och om aktuella jordlager bedöms vara känsliga för erosion vilket då kan kräva förstärkningsåtgärder.

För att eventuella erosionsskydd eller andra förstärkningsåtgärder ska fungera över tid krävs kontinuerlig skötsel och underhåll. Kommunen behöver i planbeskrivningen tydliggöra vem som har rådighet över marken där anläggningen eller åtgärden finns samt vem som har ansvar för skötsel och underhåll.

Plankarta

Det saknas planbestämmelser som reglerar eventuella schakter och utfyllnadshöjder, gäller främst i den nordöstra delen av planområdet där det förekommer mer kuperad terräng. Det saknas även markeringar av utsläppspunkter för diken samt vilket håll vatten ska ledas. Med nuvarande beskrivning och höjdsättning verkar det inte möjligt (som det står beskrivet) att enbart använda sig av öppna diken utan på några ställen kommer det krävas trummor, vilka då behöver beskrivas och dimensioneras efter dimensionerande dagvattenflöde. Vi föreslår ovan att det bör utföras en geoteknisk utredning för området och om den visar att det krävs åtgärder eller restriktioner bör det säkerställas i plankartan för att förhindra att det sker erosion, ras och slamströmmar.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser SGI att områdets stabilitet och dagvattenhantering behöver klargöras i det fortsatta planarbetet. Krävs det åtgärder eller restriktioner ska dessa säkerställas i planen.

Kommentar: En geoteknisk undersökning har tagits fram för att säkerställa markens lämplighet för den planerade utvecklingen. I undersökningen ingår en översiktlig stabilitetsutredning. Avsnittet om geoteknik i planbeskrivningen har uppdaterats därefter.

Sammanfattningsvis visar undersökningen inte på några stabilitetsproblem eller särskild erosionskänslighet. Byggbarheten inom området bedöms generellt som god.

Ett uppdaterat PM för avvattning har tagits fram som behandlar dagvattenflödena som väntas uppstå till följd av detaljplanen samt dimensionerade diken och trummor som detta kommer att kräva. Resultatet har sammanfattats i planbeskrivningen inför granskning och utredningen i sin helhet biläggs detaljplanen. Flödesberäkningar är utförda för dimensionerande 10- och 100-årsregn med en klimatfaktor på 1,25. Utredningen utgår från att diken och trummor ska dimensioneras för lägst 10-årsregnet men föreslår att vissa, om inte alla, anläggs för ett 100-årsregn.

Avvattningen har dimensionerats efter att bibehålla så naturliga flöden som möjligt för att förhindra koncentrerade vattenflöden och för att minimera förutsättningarna för yttlig erosion och ras.

Planbeskrivningen har förtydligats vad gäller ansvar och underhåll för föreslagna diken och trummor.

19)

Trafikverket, 2024-09-09

Trafikverket har granskat remisshandlingarna och har inget att erinra mot att ärendet prövas positivt.

Kommentar:-**Sametinget, 2024-09-13**

Sametingets synpunkter

I undersökningen om en detaljplan kan medföra betydande miljöpåverkan ska hänsyn tas till ett antal kriterier, bland annat miljöeffekter. Effekterna kan vara tillfälliga eller bestående, kumulativa eller inte kumulativa och kan uppstå på kort, medellång eller lång sikt. Då det i dagsläget inte finns någon utredning avseende detaljplanens påverkan på renskötseln är det inte möjligt att bedöma vilken påverkan planen skulle få för samebyns renskötsel. Sametinget bedömer dock att detaljplanens omfattning är av sådan karaktär att en betydande påverkan på riksintresset rennäring inte kan uteslutas.

Vid bedömningen om en åtgärd påtagligt försvårar renskötselns bedrivande är det inte bara åtgärdens påverkan på renskötsel, utan även kringeffekter för det samiska samhället som ska beaktas däribland förlusten av traditionell kunskap om renskötselns bedrivande som förmedlats i generationer. Det är därför viktigt att även beakta de sociala och kulturella effekterna av en planerad åtgärd har för att kunna bedöma om den innebär ett påtagligt försvårande. Förutom att betesmarkerna ytterligare fragmenteras och barriärer i landskapet uppstår, så kommer planen att medföra en ökad mänsklig aktivitet i området.

Miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) avgränsning avseende samisk markanvändning

För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur samebyarna bedrivit, bedriver och avser att bedriva sin renskötsel och hur områdets funktion, både på lång och kort sikt, inverkar på samebyns renskötsel som helhet¹. Den som avser att etablera en verksamhet ska enligt kunskapskravet i miljöbalken och miljöbedömningsförordningen se till att miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs. Verksamhetsutövaren behöver därmed ha god kännedom om samiska förhållanden och renskötseln som bedrivs i området. Det finns krav i lagstiftningen på att flera olika dimensioner ska belysas i miljökonsekvensbeskrivningen, både avseende landskap, kulturarv, hälsa och miljö. Miljökonsekvensbeskrivningen ska

därför innehålla beskrivningar och konsekvenser av den planerade verksamheten för den samiska markanvändningen. Sametinget anser att Akwé: Kons riktlinjer² ska tillämpas för att förebygga och mildra negativ påverkan på den samiska kulturen samt för att bidra till att uppnå respekt för traditionell kunskap och sedvanebruk som är fastställda i artikel 8j och 10c i Konventionen om biologisk mångfald.

I en MKB ska bland annat följande beskrivas:

- Hur, när och var renskötsel bedrivits, bedrivs och avser att bedrivas i det aktuella området
- Vilken funktion området har för renskötseln
- Samlad bedömning av vilka konsekvenser som kan uppstå för renskötseln inom berörd samebyn samt påverkan på samebyns funktionella samband
- Kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter
- Redogöra för berörda riksintressen
- Redovisa förebyggande och skadelindrande åtgärder som vidtas för att minimera störningar på rennäringen
- Redovisa aktuell samt förutsägbar intrångsbild för berörd sameby
- Eventuell påverkan på angränsande samebyar
- Redovisa vad som framkommit i samrådet med berörd sameby
- Hur miljö kvalitetsmålen (särskilt *Storslagen fjällmiljö*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar* samt *Levande sjöar och vattendrag*) påverkas.

¹ MÖD, Dom meddelad 2020-11-12, Mål nr P 2707–19

² <https://www.sametinget.se/31707>

Kommentar: Kommunen har bedömt att påverkan till följd av detaljplanen inte kan antas vara betydande varken för rennäringen eller någon annan aspekt varför någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats. Länsstyrelsen håller med kommunen i den bedömningen.

Kommunen noterar Sametingets önskemål att för framtida miljökonsekvensbeskrivningar använda Akwé: Kons riktlinjer.

Kommunen har inför andra granskningen genomfört en analys kring vilken påverkan och vilka kumulativa effekter som kan uppstå på rennäringen till följd av en genomförd detaljplan. Bedömningen från denna visar att ett genomförande av detaljplanen överlag inte kommer att medföra någon ytterligare betydande störning för rennäringen i området.

Kommunen hänvisar i övrigt till sina kommentarer till Grans sameby och Svenska Samernas Riksförbunds yttranden längre ned.

19)

YTTRANDEN FRÅN FÖRETAG OCH ÖVRIGA***Vattenfall Eldistribution AB, 2024-09-09***

Vattenfall Eldistribution AB noterar att de synpunkter som Vattenfall Eldistribution lämnat i samband med genomfört samråd tagits med i framtagna samrådsredogörelse och uppdaterad planbeskrivning. Vattenfall Eldistribution har inget ytterligare att tillföra i nuläget.

Kommentar:-***Västerbottens museum, 2024-08-30***

Västerbottens museum har inte någon erinran. Planförslaget ser inte ut att skada riksintresse/kulturmiljö i någon märkbar utsträckning.

Kommentar:-***Grans sameby, 2024-09-30*****Historik**

Redan 1982 när den gällande detaljplanen för Nalovardoområdet fastslogs så har Grans Sameby framfört att *"Grans Sameby har i en särskild skrivelse framfört att Nalovardoområdet är mycket känsligt för bebyggelse pga. de svåra passagemöjligheterna för renskötseln. Samebyn vill däremot inte motsätta sig fastställelse av planen under förutsättning att samebyn kompenseras för uppkommande skador och intrång. Vidare bör kommunen förbinda sig att inte fastställa planer för ytterligare exploatering utan att detta föregås av en skriftlig överenskommelse mellan kommunen och samebyn."*

Redan då var samebyn behjälplig så att Nalovardo skidområde kunde utvecklas.

Dialogprocess

Samebyn har också varit mycket tillmötesgående gällande nuvarande utveckling i området och har varit behjälpliga med försäljningen av Sveaskogs mark till Nalovardo AB för att främja skidanläggningens utveckling, vi har även deltagit i de dialogmöten som konsultbolaget Afry kallat till och där framfört vår syn på saken. Vi vill i sammanhanget påpeka att konsultbolagets analys ej kan anses vara objektiv eftersom de betalats av Nalovardo AB. I samrådsredogörelsen skriver Länsstyrelsen att de "ser positivt på att kommunen har en tidig dialog med berörd sameby", detta är

19)

dock felaktigt då samebyn ej haft någon sådan med kommunen. Konsultbolaget och Sorsele kommun besitter således inte tillräcklig kunskap om renskötsel för att bedöma om renen påverkas på ett betydande sätt, detta kan endast samebyn svara på. Samebyn har dock gett förslag på alternativ placering av fritidshus, men anser ändå det totala antalet är trots detta alltför stort. Till detta ska läggas de 19 fritidshustomter som redan finns i en antagen detaljplan, nordväst om slalombacken. Vi motsätter oss således inte ett aktivt friluftsliv, men däremot en fast bebyggelse som medför ett permanent intrång med ännu en markförlust. De permanenta inträngen i samebyns totala areal medför för mycket störningar för renen och det återstår få områden där renen finner betesro.

Rättsläge

Förutsättningarna för renskötseln har förändrats successivt, men samtidigt som markerna förändrats och fragmenterats av diverse exploateringar så har också mycket hänt rättsligt gällande samernas rättigheter som folk och urfolk. Till exempel Barnkonventionen, som är ett internationellt avtal som är rättsligt bindande för de länder som ratificerat den, skrivs i artikel 30 att barn som tillhör ett urfolk eller en etnisk, religiös eller språklig minoritet inte ska förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk. Detta innebär att för barn som tillhör minoriteter och urfolk kan det behöva vidtas åtgärder som innebär positiv särbehandling för att de ska ha samma möjligheter som personer som tillhör majoriteten att behålla sin kultur. Detta har att göra med att minoriteter historiskt och strukturellt utsatts för diskriminering. Renskötseln är en viktig och kulturbärande del för den samiska befolkningen i Sorsele kommun och vi anser att kommunen ska beakta det i fastställande av planer för exploateringar som påverkar renskötseln speciellt.

Vi vill även påminna om ett fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) som krävs vid alla förslag om juridiska eller administrativa åtgärder som rör urfolk och vid alla projekt som påverkar urfolks marker, territorier och naturresurser. Sorsele kommun har själva valt att ingå i ett samiskt förvaltningsområde och även ett biosfärområde. Ett biosfärområde är ett modellområde för hållbar utveckling, där just namnet i Vindelälven-Juhtátahkka betyder flyttled och i sig borde det samiska namnet förpliktiga till mer grundliga utredningar eller analyser om hur exploateringar påverkar den samiska gruppen, i samarbete med berörd sameby. Vi menar alltså att Sorsele kommun måste ta dessa aspekter i beaktande rörande alla frågor som rör renskötseln och dess framtid inom kommunen. Både exploitören och kommunen känner säkert redan till urfolksrätten och rennäringslagens paragrafer, men vi påminner ändå om dessa.

Konsekvensanalys

Grans Sameby ställer sig alltså generellt positiv till långsiktig hållbar turismutveckling inom vårt renskötselområde, för att uppnå detta krävs dock strategier baserade på väl framtagnabeslutsunderlag i form av konsekvensanalyser som beskriver på vilket sätt det rörligafriluftslivet och framtida kommersiell turism och turismströmmar kommer att påverka naturen, kulturen och renen i området, både på kort och lång sikt. Samebyn har begärt en delvis revidering av kommunens översiktsplan 2022-02-15 (se Ks § 32 Dnr 2021/512–212).

Kommunen har svarat först 2024-09-19 att de anser nuvarande översiktsplan vara aktuell, hur kommunen kommit fram till detta utan vare sig samråd eller konsultation med samebyn framgår ej av svaret. Gran sameby anser att kommunen inte har de redskap som behövs för att besluta på ett rättvist sätt i sådana ärenden, och vi påpekar återigen behovet av en konsekvensanalys som ser på hur de sammanhängande betesmarkerna i kommunen påverkas av de sammantagna exploateringarna och dess kumulativa effekter, hur man kan arbeta fram en lösning för att renskötseln i Grans Sameby ska kunna finnas kvar och utvecklas återstår att se, men vi anser att Sorsele kommun har ett ansvar att leda detta arbete framåt.

Av erfarenhet från byggandet av fritidshus i Ammarnäs så medför varje nyinvesterad bostad ett antal skotrar/ATV m.m. Frågor som bör ställas i samband med den här exploateringen är bland andra:

- Hur påverkas renen och området av ytterligare 50 bostäder med vardera 1–3 skotrar och andra terrängfordon?
- Hur kommer exempelvis fiskare, vandrare, skotrar, cyklister och hundspann m.m. påverka renens rörelsemönster och fria strövning i området?

Analysen bör förutom dessa frågor även beakta andra kumulativa intrång och effekter, exempelvis skogsindustrin.

Området innehåller bland annat flyttvägar, vandringsstråk och betesmark samt ligger nära en av våra huvudsakligare rennäringsterminaler där tusentals renar slussas under höst, vinter och vår. På grund av de stora landskapsförändringar som skett i området runt Laisälven de senaste åren (t. ex en omfattande kalavverkning i flera etapper) och att klimatförändringen innebär ett förändrat driftsmönster för renskötseln nu och i framtiden, så har samebyn påbörjat arbetet med att uppdatera Irenmark så att den överensstämmer med dagens renbruksplan för samebyn, detta framkommer i samebyns klimat- och sårbarhetsanalys som blev klar april 2022.

Samebyn går även igenom gamla dokument, bland annat *Länsstyrelsen i Västerbottens läns resolution angående föreskrifter till skydd för renskötseln i Nalovardo området i Sorsele kommun givet ilandskansliet den 14*

19)

november 1964, för att se hur det ursprungliga avtalet var skrivet när det en gång gavs tillstånd till uppförande av Nalovardo skidområde.

På grund av frånvaron av konsekvensanalys och bristande beslutsunderlag så delar därmed inte Grans Sameby i dagsläget Sorsele Kommuns bedömning gällande detta ärende och uppmanar Sorsele kommun att snarast ta fram en långsiktig plan för hållbar turism och friluftsliv, som tar hänsyn till renen och involverar rennäringen och den samiska kulturen i kommunen. Kommunen anför att "exploatering för nya bostäder och verksamheter är viktig del av att skapa ett livskraftigt Sorsele som kan locka inflyttade och besökare". Vi vill påminna om att rennäringen är en näring vars existens är beroende av betesmarker, för att fortsätta med sin kultur och näring måste dessa skyddas. I Sorsele kommun finns för närvarande 34 rennäringföretag som även de bidrar till ett livskraftigt Sorsele, det finns en önskan från samebyarnas perspektiv att även värdesätta dessa. Kommunen anför även "Barnperspektivet", vi vill även här påminna om att samebyar består av familjer med barn, som även de har rättigheter (se ovan).

Tidigare domar

Av 3 kap. 5 § miljöbalken framgår att mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande. Områden som är av riksintresse för rennäringen ska skyddas mot sådana åtgärder. Denna bestämmelse avser det allmänna intresset av att skydda rennäringens bedrivande. Det planerade detaljplaneområdet omringas av riksintresseområden och flyttleder för rennäring. Det avgörande är inte om åtgärden är lokaliserad inom eller utanför det utpekade riksintesseområdet. Det är åtgärdens konsekvenser för riksintressets värden och egenskaper som ska bedömas (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 12 november 2020 i mål nr P 2707-19). Enligt 2 kap. 9 § PBL får planläggning av mark- och vattenområden inte ske så att den avsedda användningen kan medföra betydande olägenheter. Bestämmelsen skyddar enskilda intressen som kan påverkas av planläggningen. Som tidigare påpekat påverkar både Laisälven, Vindelälven, skidanläggningen och väg 363 renens fria strövning och flytt av renar och utgör därmed barriärer i en redan smal passage, en ytterligare barriär kommer försvåra än mer för renen att färdas i området. Området är särskilt viktigt på våren, efter det att renarna betat på vinterbetesmarkerna och är på väg tillbaka till kalvningslandet. Dräktiga vajor är särskilt känsliga för störning och om de blir skrämde är risken stor att de kastar fostren. De bör alltså få ströva och beta i sin egen takt utan att bli utsatta för störningar. Redan idag har den befintliga anläggningen en viss avhållande effekt, men

19)

får betraktas som fungerande. Förtätning och utökning av området i enlighet med planförslaget kommer dock att få en stor påverkan på renarnas rörelse både under hösten och våren. En ökad exploatering av Nalovardo i enlighet med den planerade detaljplanen kommer att försvåra bedrivandet av rennäringen. Ett genomförande av planen innebär både ett försvårande för renarna att nå kalvningslanden efter vintern och en förlust av betesmark som får anses särskilt betydelsefull för de renar som behöver ströva fritt och beta för att nå kalvningslanden. Planen innebär alltså en bestående negativ inverkan på ett område av riksintresse för rennäringen och därmed påtaglig skada på detsamma. Detaljplanen strider därmed mot 3 kap. 5 § andra stycket miljöbalken (jfr. prop. 1997/98:45, del 2 s. 30). Någon avvägning mot andra intressen ska inte göras utom i de fall som avses i 3 kap. 10 § miljöbalken, dvs. när det är fråga om att väga ett riksintresse mot ett annat riksintresse (jfr bl.a. Bengtsson m.fl. Miljöbalken, en kommentar, JUNOversion 22). Vad kommunen har anfört om att det är ett allmänt intresse att erbjuda fritidshustomter är inte ett sådant intresse som avses. Samebyn instämmer inte i uppfattningen att planen tillgodoser riksintresset för rörligt friluftsliv, eftersom det rör sig om planläggning för privata fritidshus. Någon avvägning mot något annat intresse ska alltså inte ske. Att detaljplanen försvårar en säker passage för renskötare och renar och framför allt dräktiga vajor genom området innebär också en betydande olägenhet för samebyns enskilda intresse. Detaljplanen strider därmed även mot 2 kap. 9 § PBL.

Slutsats

I Afrys PM om dialogprocessen framgår att representanter från samebyn suttit med och fått information som de sedan har tagit med sig och presenterat under Grans Samebys årsmöte, där fattades beslutet 2023-06-06 att Grans sameby nekar det nya förslaget. Det är samebyns årsmöte som tar slutgiltiga beslut. Deltagarna har heller inte gett sitt medgivande att dela denna dialog. Inget samråd har genomförts med Sorsele kommun om hur man avser att tillvarata renskötselns intressen i frågan. Grans Sameby svarar därför fortsatt nej till utveckling av 50 bostadsfastigheter vid Nalovardo Skidanläggning och en planläggning av detaljplan för området.

Kommentar: Konsulten arbetar på uppdrag av Sorsele kommun i detaljplaneprocessen som är en kommunal angeläget där kommunen äger både processen och produkten. Det är direkt felaktigt att föreslå att exploatören med hjälp av att styra konsulten kan undgå lagen. Den dialog som hänvisas till mellan kommunen och samebyn avser därmed dialogen som

upphandlad konsult fört med samebyn i detaljplaneprocessen.

Kommunen vill understryka att syftet med dialogen har varit att kommunen vill förstå och underlätta samebyns nyttjande av området samtidigt som en befintlig turistverksamhet som är viktig för kommunen kan behållas och därmed också utvecklas.

Initialt påbörjades en rennärlingsanalys vilken normalt föregås av dialoger med berörd sameby samt insamling av underlag. Eftersom dialogen med samebyn var givande och resulterade i faktiska förslag på ändringar där båda parter kompromissade gjorde kommunen bedömningen att en fristående rennärlingsanalys för aktuellt planområde inte behövdes.

Kommunen har inför andra granskningen genomfört en analys kring vilken påverkan och vilka kumulativa effekter som kan uppstå på rennärlingen till följd av en genomförd detaljplan. Bedömningen från denna visar att ett genomförande av detaljplanen överlag inte kommer att medföra någon ytterligare betydande störning för rennärlingen i området.

Att förbättra allmänhetens tillgång till Sorsele och Vindelälven i allmänhet och till Nalovardo i synnerhet genom utökade övernattningsmöjligheter bedömer kommunen kan bidra positivt till friluftslivet. Med det avses vad planen möjliggör för friluftsliv och camping och inte privata bostadsändamål. Detta har förtydligats i planbeskrivningen.

Svenska samernas riksförbund, 2024-09-30

SSR har i ärendet varit i kontakt med Grans sameby (samebyn). Utgångspunkten i SSR:s yttrande baseras på vad samebyn framfört.

Inledningsvis vill SSR poängtera att SSR inte har några stödjer till fulla samebyns ställning i ärendet och uppmanar kommunen att beakta vad sameby framför.

Samebyn har framfört att området mellan länsväg 363 och skidbacken utgör en naturlig vandringsväg för renarna när de passerar området. Det är även en väldigt viktig passage för samebyns bedrivande av renskötsel, både för renens fria strövande och när samebyn ska flytta med renarna.

Bebyggelsen på det detaljplanlagda området skulle således genom sin placering, och den förtätning av nuvarande småskalig bebyggelse som detaljplanen syftar till, hindra renarna från att naturligt samlas och beta området och förflytta sig inom området. Förslaget till detaljplanen medför problem utifrån att området utgör en relativt smal och trång passage som renarna måste passera. Detaljplanen kommer i sin nuvarande utformning bidra till att ytterligare smala av denna trånga passage, vilket kommer innebära stora olägenheter och skada för renskötselns bedrivande.

SSR vill i detta sammanhang poängtera att renskötselrätten inte upphör av att infrastruktur, bebyggelse eller annan installation hindrar praktisk renskötsel på platsen, se det s.k. Nordmalingsmålet, T 4028-07 (s.15 punkt 14). Att området till viss del redan är bebyggt kan således inte ligga till grund för att ny och förtätad bebyggelse ska tillåtas. Det är SSR:s uppfattning att förhållandet snarare är motsatsvis, att kommunen ska vara restriktiv eftersom området är betydelsefullt för renskötselns bedrivande bland annat som ett så kallat funktionellt samband.

Enligt såväl SSR:s som samebyns uppfattning kommer den föreslagna detaljplanen medföra såväl direkta som samverkande och ge kumulativa negativa synergieffekter på renskötselns bedrivande i området och på renskötselns i stort i samebyn.

Antalet tomter och anläggandet av en campingplats kommer förutom ytmässigt också bidra till att påverka flyttleden bland annat genom att antalet personer som ska vistas i och transportera sig till området kommer att öka. Vid bedömningen av hur samebyn kommer påverkas måste kommunen beakta de kumulativa effekterna, att det vid byggandet av stugorna tillkommer störningar i form av ökad mänsklig aktivitet, vilket till viss del kommer ske i skogarna kring detaljplaneområdet. De boende kommer också behöva ta sig till och från området och även till matvarubutiker vilket kommer leda till en avsevärt större trafikmängd jämfört med idag.

Enligt PBL ska ett utökat planförfarandet användas för detaljplaner som är

19)

av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Med uttrycket "av stor betydelse" brukar avses bl.a. sådana planer som reglerar många motstridiga intressen, särskilt känsliga miljöer eller som är av principiellt intresse. Vid denna bedömning måste platsens karaktär beaktas. Ett utökat planförfarande ska också tillämpas om detaljplanen anses medföra betydande miljöpåverkan. SSR anser att föreligger motstridiga intressen gällande den aktuella detaljplanen. SSR:s uppfattning är följaktligen att kommunen måste genomföra en strategisk miljöbedömning.

En planbeskrivning ska bland annat innehålla en redovisning av de överväganden som har legat till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser. Det kan inte anses vara tillräckligt med endast allmänt hållna uppgifter om hur samebyn bedriver rennärning inom området eftersom det utifrån dessa uppgifter inte kan anses möjligt att bedöma konsekvenserna för rennärningen av detaljplanens föreslagna exploatering eller om de åtgärder som kommunen planerar till skydd för rennärningen är tillräckliga. SSR menar att det måste genomföras en utredning avseende påverkan på rennärningen måste genomföras för den bedömning som kommunen ska genomföra enligt 3 kap. 5 § miljöbalken.

Plan- och bygglagen anger att miljöbalkens bestämmelser ska tillämpas vid all prövning. Syftet med skyddet av rennärningens intressen är att säkerställa renskötselns grundläggande förutsättningar och samebyarnas tillgång till områden som är av avgörande betydelse för deras möjlighet att bedriva traditionell renskötsel. En utgångspunkt och grundbult för utpekandet är att rennärningen ofta har svårt att hävda sig mot starka exploateringsintressen.

SSR vill också uppmärksamma kommunen på Mark- och miljödomstolens dom den 21 december 2023 i mål nr P 2796-22. Rättsfallet påminner om detta ärende på så vis att det gäller byggande fritidshus i närheten av flyttnings- och strövningsvägar för en samebys renar. Domstolen kom fram till att detaljplanen med de nya fritidshusen skulle försvåra en säker passage för renarna genom området och att detta innebar en betydande olägenhet för både rennärningen som allmänt intresse samt samebyns enskilda intresse.

I domskälen anges att en åtgärd som vidtas utanför riksintresseområdet ändå kan innebära en påtaglig skada på riksintresset och därmed vara otillåten. Domstolen konstaterar att det väsentliga är inte om åtgärden vidas inom eller utom riksintresseområdet för renskötseln. Det väsentliga är vad åtgärden och dess konsekvenser innebär för riksintressets värden och egenskaper. Domstolen ställde sig också tvekande till kommunens argument om att byggandet av privata fritidshus skulle tillgodose riksintresset för rörligt friluftsliv.

Baserat på vad som framförts i detta yttrande samt anser SSR att detaljplanen inte kan antas i sin nuvarande utformning, utan ytterligare utredning måste ske avseende påverkan på rennäringsen. Avslutningsvis erinrar SSR om att det är av stor vikt att kommunen beaktar vad berörd sameby framför och samråder ytterligare med dem i ärendet.

Kommentar: Kommunen har bedömt att påverkan till följd av detaljplanen inte kan antas vara betydande varken för rennäringsen eller någon annan aspekt varför någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats.

Kommunen har inför andra granskningen genomfört en analys kring vilken påverkan och vilka kumulativa effekter som kan uppstå på rennäringsen till följd av en genomförd detaljplan. Bedömningen från denna visar att ett genomförande av detaljplanen överlag inte kommer att medföra någon ytterligare betydande störning för rennäringsen i området.

Länsstyrelsen är den myndighet som i planprocessen har till uppgift att bevaka statens intressen samt att utöva tillsyn och vid behov överpröva kommunens beslut att anta en detaljplan som länsstyrelsen anser strider mot ingripandegrunderna exempelvis på grund av att ett riksintresse inte tillgodoses.

Någon sådan överprövande grund till följd av påverkan på rennäringsen har inte uppmärksamats i den aktuella processen.

Att förbättra allmänhetens tillgång till Sorsele och Vindelälven i allmänhet och till Nalovardo i synnerhet genom utökade övernattningsmöjligheter bedömer kommunen kan bidra positivt till friluftslivet. Med det avses vad planen möjliggör för friluftsliv och camping och inte privata bostadsändamål. Detta har förtydligats i planbeskrivningen.

SAMHÄLLBYGGNADSVERKSAMHETEN

Therese Brännlund

Samhällsbyggnadschef